

**ZAVOD ZA PLANIRANJE RAZVOJA
KANTONA SARAJEVO**

**TURIZAM NA PODRUČJU KANTONA SARAJEVO U PERIODU
OD 2013. DO 2021. GODINE**

Direktor:

Faruk Muharemović, Mr.dipl.ing.arh.

Sarajevo, maj/svibanj 2022. godine

ZAVOD ZA PLANIRANJE RAZVOJA KANTONA SARAJEVO

Direktor:

Faruk Muharemović, Mr.dipl.ing.arh.

Koordinacija i obrada:

Sektor za planiranje društveno-ekonomskog razvoja

Pomoćnica direktora:

Ermina Čatić, dipl.ecc.

Šef službe za istraživanje i strateško planiranje:

Emina Kašmo, dipl.ecc.

Priprema i obrada:

Vedran Krehić, dipl.ecc.

Ajla Husić, dipl.ecc.

Nihada Smajić, ekonomski tehičar

Sadržaj

Uvodne napomene	4
1. Smještajni kapaciteti.....	5
1.1. Broj smještajnih kapaciteta (poslovnih jedinica).....	5
1.2. Broj soba.....	6
1.3. Broj ležaja.....	7
2. Turisti.....	9
2.1. Broj domaćih turista	9
2.2. Broj stranih turista	10
2.3. Ukupan broj turista	11
3. Noćenja.....	14
3.1. Broj noćenja domaćih turista	14
3.2. Broj noćenja stranih turista.....	15
3.3. Ukupan broj noćenja.....	17
4. Iskorištenost kapaciteta i prosječna dužina boravka.....	19
5. Uporedni pokazatelji.....	23
5.1. Uporedni pregled stopa rasta pokazatelja turizma.....	24
6. Ocjena 2021.	26
Pregled tabela	28
Pregled grafova.....	28

Uvodne napomene

U skladu sa Programom rada Zavoda za planiranje razvoja Kantona Sarajevo, odnosno Sektora za planiranje društveno-ekonomskog razvoja, pripremljen je materijal "Turizam na području Kantona Sarajevo u periodu od 2013. do 2021. godine".

Materijal sadrži: uvodne napomene, podatke o smještajnim kapacitetima, turistima, noćenjima, iskorištenosti kapaciteta i prosječnoj dužini boravka turista, uporedne pokazatelje, ocjenu turizma 2021., kao i pregled tabela i grafova.

Svaki od ovih elemenata daje se za svaku godinu od 2013. do 2021. godine, kao i za nivo općina, Grada i Kantona Sarajevo.

Date su i strukture, indeksi i komparacije.

U općini Ilijaš nisu evidentirani turistički kapaciteti za posmatrani period.

Za izradu materijala korišteni su Bilteni Zavoda za informatiku i statistiku Kantona Sarajevo i dokumentacija Zavoda za planiranje razvoja Kantona Sarajevo.

1. Smještajni kapaciteti

1.1. Broj smještajnih kapaciteta (poslovnih jedinica)

Na području Kantona Sarajevo, krajem 2021. godine, postoji 118 poslovnih jedinica sa smještajnim kapacitetima. To je za 52 poslovne jedinice više nego 2013. godine, što rezultira prosječnom stopom rasta od 7,5%.

Posmatrajući osam kantonalnih općina, broj poslovnih jedinica u 2021. godini se kreće od 4-43. Najviše je poslovnih jedinica u općinama Stari Grad (43), Centar (22) i Ilidža (25). Njihovo učešće u ukupnom broju poslovnih jedinica Kantona iznosi Stari Grad 36,4%, Centar 18,6% i Ilidža 21,2%, a najmanje ih je u Vogošći 3,4%.

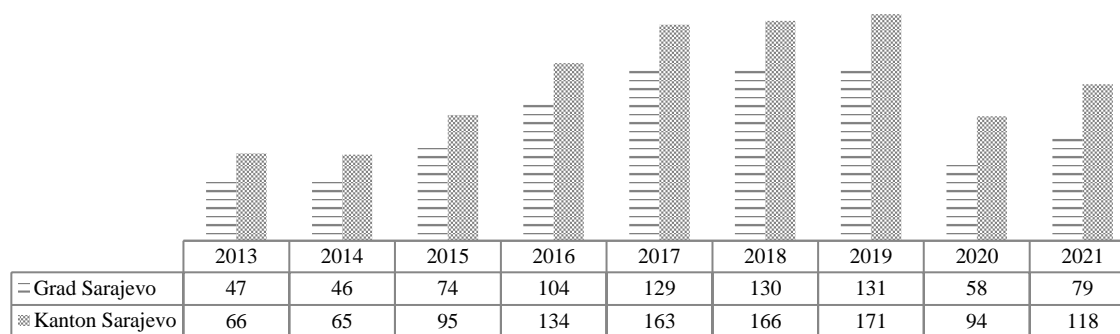
U periodu od 2013. do 2021. najveći rast poslovnih jedinica evidentirano je u općini Trnovo 12,1%, odnosno preko 2 puta više u 2021. godini u odnosu na 2013. godinu.

U 2021. godini u Gradu Sarajevu smješteno je 66,9% poslovnih jedinica, a prosječna godišnja stopa rasta od 2013. do 2021. godine je 6,7%.

Tabela 1. Broj smještajnih kapaciteta (poslovnih jedinica)

Općina	Godina									Stopa rasta 2013-2021	Indeks 2021/2013
	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021		
Stari Grad	24	24	46	68	88	82	80	27	43	7,6	179,2
Centar	10	9	14	19	21	26	30	18	22	10,4	220,0
Novo Sarajevo	5	5	5	8	8	9	8	5	6	2,3	120,0
Novi Grad	8	8	9	9	12	13	13	8	8	0,0	100,0
Grad Sarajevo	47	46	74	104	129	130	131	58	79	6,7	168,1
Ilidža	15	16	14	22	26	26	29	22	25	6,6	166,7
Vogošća	2	1	3	4	4	4	4	4	4	9,1	200,0
Hadžići			1	1	2	4	5	5	5		
Ilijaš											
Trnovo	2	2	3	3	2	2	2	5	5	12,1	250,0
Kanton Sarajevo	66	65	95	134	163	166	171	94	118	7,5	178,8

Broj smještajnih kapaciteta (poslovnih jedinica)

Graf 1.

Tabela 2. Smještajni kapaciteti (poslovne jedinice) - struktura (%)

Općina	Godina								
	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Stari Grad	36,4	36,9	48,4	50,7	54,0	49,4	46,8	28,7	36,4
Centar	15,2	13,8	14,7	14,2	12,9	15,7	17,5	19,1	18,6
Novo Sarajevo	7,6	7,7	5,3	6,0	4,9	5,4	4,7	5,3	5,1
Novi Grad	12,1	12,3	9,5	6,7	7,4	7,8	7,6	8,5	6,8
Grad Sarajevo	71,2	70,8	77,9	77,6	79,1	78,3	76,6	61,7	66,9
Ilidža	22,7	24,6	14,7	16,4	16,0	15,7	17,0	23,4	21,2
Vogošća	3,0	1,5	3,2	3,0	2,5	2,4	2,3	4,3	3,4
Hadžići	0,0	0,0	1,1	0,7	1,2	2,4	2,9	5,3	4,2
Ilijaš	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Trnovo	3,0	3,1	3,2	2,2	1,2	1,2	1,2	5,3	4,2
Kanton Sarajevo	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

1.2. Broj soba

Kanton Sarajevo u 2021. godini, u smještajnim kapacitetima raspolaže sa 5.268 soba, što je za 1.948 soba ili 58,7% više u odnosu na 2013. godinu.

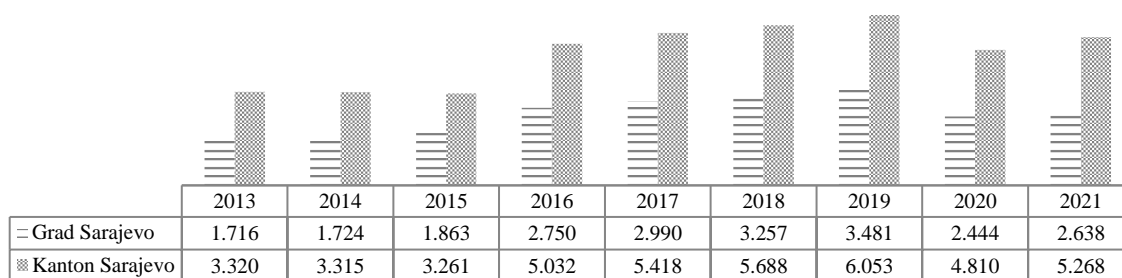
Najveći broj soba je na općini Ilidža, 2.228, čije je učešće u ukupnom broju soba Kantona 42,3%. Najmanje soba je u općini Vogošća, 102, odnosno učešće od 1,9%. U periodu od 2013. do 2021. broj soba u Kantonu Sarajevo je rastao prosječno godišnje za 5,9%. Najveću stopu rasta u posmatranom periodu ima općina Centar sa 11,6%, Novi Grad 9,8%, te općina Ilidža sa 6,0%.

Učešće soba u smještajnim kapacitetima Grada u ukupnom broju raspoloživih soba Kantona Sarajevo 2021. godine je 50,1%. Učešće soba sa područja gradskih općina u ukupnom broju soba KS smanjuje se u 2013. i 2014. i 2015. godini, međutim u 2016., 2017., 2018. i 2019. godini je ponovo došlo do rasta, dok se u 2020. godini broj soba počeo smanjivati. U 2021. godini broj soba se ponovo počeo povećavati u Kantonu Sarajevo. To je rezultiralo prosječnom stopom rasta od 5,9% u period od 2013. do 2021. godine. Broj soba u Kantonu Sarajevo bilježi povećanje za 58,7% u 2021. godini u odnosu na 2013. godinu.

Tabela 3. Broj soba

Općina	Godina									Stopa rasta 2013-2021	Indeks 2021/2013
	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021		
Stari Grad	647	647	865	1.124	1.287	1.251	1.248	695	859	3,6	132,8
Centar	418	428	351	843	847	1.117	1.165	965	1.005	11,6	240,4
Novo Sarajevo	432	430	414	457	458	468	549	350	310	-4,1	71,8
Novi Grad	219	219	233	326	398	421	519	434	464	9,8	211,9
Grad Sarajevo	1.716	1.724	1.863	2.750	2.990	3.257	3.481	2.444	2.638	5,5	153,7
Ilidža	1.393	1.464	1.074	1.943	2.081	2.127	2.255	2.024	2.228	6,0	159,9
Vogošća	123	40	155	170	170	99	103	102	102	-2,3	82,9
Hadžići			18	18	82	91	99	114	161		
Ilijaš											
Trnovo	88	87	151	151	95	114	115	126	139	5,9	158,0
Kanton Sarajevo	3.320	3.315	3.261	5.032	5.418	5.688	6.053	4.810	5.268	5,9	158,7

Broj soba

Graf 2.

Tabela 4. Broj soba - struktura (%)

Općina	Godina									
	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	
Stari Grad	19,5	19,5	26,5	22,3	23,8	22,0	20,6	14,4	16,3	
Centar	12,6	12,9	10,8	16,8	15,6	19,6	19,2	20,1	19,1	
Novo Sarajevo	13,0	13,0	12,7	9,1	8,5	8,2	9,1	7,3	5,9	
Novi Grad	6,6	6,6	7,1	6,5	7,3	7,4	8,6	9,0	8,8	
Grad Sarajevo	51,7	52,0	57,1	54,7	55,2	57,3	57,5	50,8	50,1	
Ilidža	42,0	44,2	32,9	38,6	38,4	37,4	37,3	42,1	42,3	
Vogošća	3,7	1,2	4,8	3,4	3,1	1,7	1,7	2,1	1,9	
Hadžići	0,0	0,0	0,6	0,4	1,5	1,6	1,6	2,4	3,1	
Ilijaš	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Trnovo	2,7	2,6	4,6	3,0	1,8	2,0	1,9	2,6	2,6	
Kanton Sarajevo	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	

1.3. Broj ležaja

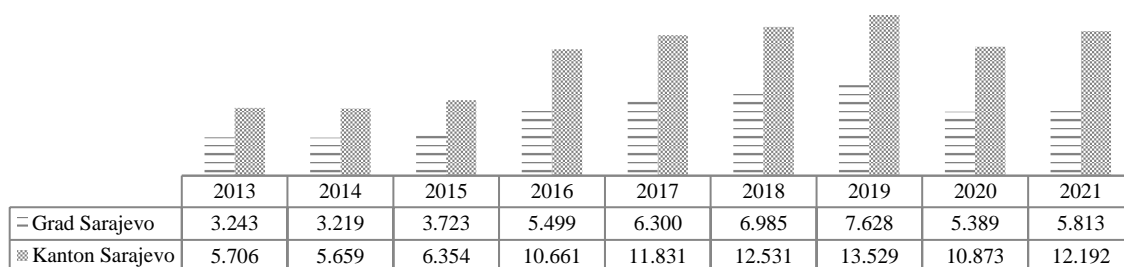
Kanton Sarajevo u 2021. godini, u smještajnim kapacitetima ima 12.192 ležaja. Na području Kantona Sarajevo u odnosu na 2013. godinu, broj ležaja se povećao za 6.486. U 2021. najveći broj ležaja je na općini Ilidža, 5.497, čije učešće u ukupnom broju ležaja Kantona iznosi 45,1%, zatim u općini Centar koja raspolaže sa 2.163 ležaja i učestvuje u ukupnom broju ležaja Kantona sa 17,7%.

Grad Sarajevo u 2021. godini u smještajnim kapacitetima raspolaže sa 5.813 ležaja, što je 47,7% od ukupnog broja ležaja KS. U posmatranom periodu broj ležaja povećao se godišnje po stopi od 10,0%.

Tabela 5. Broj ležaja

Općina	Godina									Stopa rasta 2013-2021	Indeks 2021/2013
	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021		
Stari Grad	1.182	1.138	1.805	2.479	2.903	2.860	2.842	1.509	1.862	5,8	157,5
Centar	798	792	623	1.495	1.732	2.304	2.524	2.062	2.163	13,3	271,1
Novo Sarajevo	758	784	747	795	793	813	1.126	881	791	0,5	104,4
Novi Grad	505	505	548	730	872	1.008	1.136	937	997	8,9	197,4
Grad Sarajevo	3.243	3.219	3.723	5.499	6.300	6.985	7.628	5.389	5.813	7,6	179,2
Ilidža	2.053	2.170	1.993	4.498	4.810	4.890	5.204	4.713	5.497	13,1	267,8
Vogošća	230	90	287	313	313	192	212	209	209	-1,2	90,9
Hadžići			68	68	233	251	270	305	368		
Ilijaš											
Trnovo	180	180	283	283	175	213	215	257	305	6,8	169,4
Kanton Sarajevo	5.706	5.659	6.354	10.661	11.831	12.531	13.529	10.873	12.192	10,0	213,7

Broj ležaja

Graf 3.

Tabela 6. Broj ležaja - struktura (%)

Općina	Godina									
	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	
Stari Grad	20,7	20,1	28,4	23,3	24,5	22,8	21,0	13,9	15,3	
Centar	14,0	14,0	9,8	14,0	14,6	18,4	18,7	19,0	17,7	
Novo Sarajevo	13,3	13,9	11,8	7,5	6,7	6,5	8,3	8,1	6,5	
Novi Grad	8,9	8,9	8,6	6,8	7,4	8,0	8,4	8,6	8,2	
Grad Sarajevo	56,8	56,9	58,6	51,6	53,2	55,7	56,4	49,6	47,7	
Ilidža	36,0	38,3	31,4	42,2	40,7	39,0	38,5	43,3	45,1	
Vogošća	4,0	1,6	4,5	2,9	2,6	1,5	1,6	1,9	1,7	
Hadžići	0,0	0,0	1,1	0,6	2,0	2,0	2,0	2,8	3,0	
Ilijaš	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Trnovo	3,2	3,2	4,5	2,7	1,5	1,7	1,6	2,4	2,5	
Kanton Sarajevo	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	

2. Turisti

2.1. Broj domaćih turista

Kanton Sarajevo je u 2021. godini posjetilo 87.638 domaćih turista. Najviše domaćih turista je boravilo na općini Ilidža, 31.504 i njihovo učešće u ukupnom broju domaćih turista koji su posjetili Kanton Sarajevo je 35,9%. Od ukupnog broja domaćih turista koji su posjetili područje KS, u općini Centar boravilo je 18,6% turista, Stari Grad 12,9%, u Novom Sarajevu boravilo je 4,6%, Novom Gradu 7,8%, Vogošći 1,2%, Hadžićima 16,6%, i u Trnovu 2,3%.

U 2013. godini Kanton je posjetilo 52.333 domaćih turista. Najveće učešće domaćih turista u ukupnom broju turista koji su posjetili Kanton imala je općina Ilidža, 41,4%, a najmanje općina Hadžići, 1,1%.

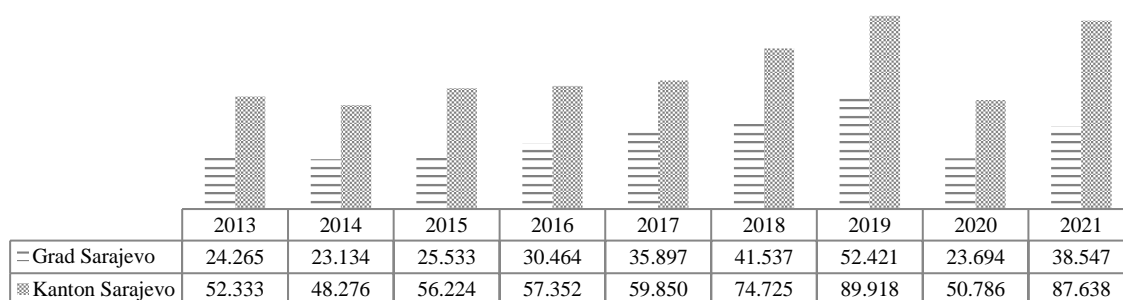
Broj domaćih turista u Kantonu Sarajevo u periodu od 2013. do 2021. godine se povećao prosječno godišnje po stopi od 6,7%. Također broj domaćih turista u 2021. godini je veći za 67,5% u odnosu na 2013. godinu.

Učešće domaćih turista Grada u Kantonu Sarajevo se smanjilo na 44,0% u 2021. godini u odnosu na 2013. godinu kada je iznosilo 46,4%.

Tabela 7. Broj domaćih turista

Općina	Godina									Stopa rasta 2013-2021	Indeks 2021/2013
	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021		
Stari Grad	6.882	7.937	8.978	12.092	12.258	13.924	14.195	7.574	11.329	6,4	164,6
Centar	5.124	4.163	5.286	6.389	10.964	13.188	18.795	8.982	16.344	15,6	319,0
Novo Sarajevo	8.726	7.258	7.633	8.232	7.831	9.392	10.137	3.494	4.029	-9,2	46,2
Novi Grad	3.533	3.776	3.636	3.751	4.844	5.033	9.294	3.644	6.845	8,6	193,7
Grad Sarajevo	24.265	23.134	25.533	30.464	35.897	41.537	52.421	23.694	38.547	6,0	158,9
Ilidža	21.681	19.807	20.031	17.480	15.743	24.907	26.900	17.263	31.504	4,8	145,3
Vogošća	3.457	3.400	4.020	4.859	4.058	3.144	2.466	983	1.082	-13,5	31,3
Hadžići	598	117	213	156	339	2.196	4.552	6.762	14.525	49,0	2428,9
Ilijaš						34					
Trnovo	2.332	1.818	6.427	4.393	3.813	2.907	3.579	2.084	1.980	-2,0	84,9
Kanton Sarajevo	52.333	48.276	56.224	57.352	59.850	74.725	89.918	50.786	87.638	6,7	167,5

Broj domaćih turista

Graf 4.

Tabela 8. Broj domaćih turista - struktura (%)

Općina	Godina								
	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Stari Grad	13,2	16,4	16,0	21,1	20,5	18,6	15,8	14,9	12,9
Centar	9,8	8,6	9,4	11,1	18,3	17,6	20,9	17,7	18,6
Novo Sarajevo	16,7	15,0	13,6	14,4	13,1	12,6	11,3	6,9	4,6
Novi Grad	6,8	7,8	6,5	6,5	8,1	6,7	10,3	7,2	7,8
Grad Sarajevo	46,4	47,9	45,4	53,1	60,0	55,6	58,3	46,7	44,0
Ilidža	41,4	41,0	35,6	30,5	26,3	33,3	29,9	34,0	35,9
Vogošća	6,6	7,0	7,1	8,5	6,8	4,2	2,7	1,9	1,2
Hadžići	1,1	0,2	0,4	0,3	0,6	2,9	5,1	13,3	16,6
Ilijaš	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Trnovo	4,5	3,8	11,4	7,7	6,4	3,9	4,0	4,1	2,3
Kanton Sarajevo	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

2.2. Broj stranih turista

Kanton Sarajevo je u 2021. godini posjetilo 251.732 strana turista. Najviše stranih turista je boravilo na općini Ilidža, 86.627 i njihovo učešće u ukupnom broju stranih turista koji su posjetili Kanton Sarajevo je 34,4%. Od ukupnog broja stranih turista koji su posjetili KS, u Centru je boravilo 29,5%, Starom Gradu 20,6%, Novom Gradu 6,7% i u Novom Sarajevu 5,1%.

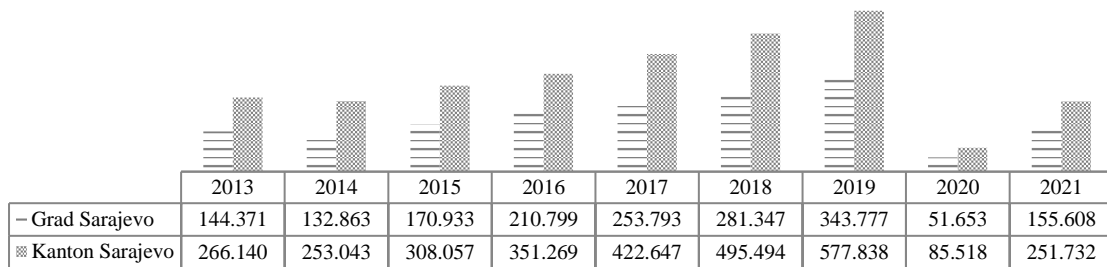
Broj stranih turista koji su posjetili Kanton u 2021. godini je za 5,4% manji nego 2013. godine, a stopa rasta u tom periodu iznosi negativnih 0,7%.

Učešće stranih turista Grada u Kantonu Sarajevo se povećalo na 61,8% u 2021. godini u odnosu na 2013. godinu kada je iznosilo 54,2%.

Tabela 9. Broj stranih turista

Općina	Godina									Stopa rasta 2013-2021	Indeks 2021/2013
	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021		
Stari Grad	59.119	60.051	81.097	93.265	110.156	123.119	125.343	17.365	51.814	-1,6	87,6
Centar	28.620	22.326	37.268	59.817	89.196	91.298	129.764	24.950	74.177	12,6	259,2
Novo Sarajevo	39.480	31.115	33.579	32.499	32.213	41.476	41.292	4.448	12.761	-13,2	32,3
Novi Grad	17.152	19.371	18.989	25.218	22.228	25.454	47.378	4.890	16.856	-0,2	98,3
Grad Sarajevo	144.371	132.863	170.933	210.799	253.793	281.347	343.777	51.653	155.608	0,9	107,8
Ilidža	117.966	117.294	130.665	132.844	157.331	205.522	222.998	31.191	86.627	-3,8	73,4
Vogošća	2.352	1.858	3.680	5.337	9.445	2.496	1.650	298	391	-20,1	16,6
Hadžići	91	163	345	240	254	4.097	7.138	1.507	8.318	75,8	9140,7
Ilijaš						60	12				
Trnovo	1.360	865	2.434	2.049	1.824	1.972	2.263	869	788	-6,6	57,9
Kanton Sarajevo	266.140	253.043	308.057	351.269	422.647	495.494	577.838	85.518	251.732	-0,7	94,6

Broj stranih turista

Graf 5.

Tabela 10. Broj stranih turista - struktura (%)

Općina	Godina									
	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	
Stari Grad	22,2	23,7	26,3	26,6	26,1	24,8	21,7	20,3	20,6	
Centar	10,8	8,8	12,1	17,0	21,1	18,4	22,5	29,2	29,5	
Novo Sarajevo	14,8	12,3	10,9	9,3	7,6	8,4	7,1	5,2	5,1	
Novi Grad	6,4	7,7	6,2	7,2	5,3	5,1	8,2	5,7	6,7	
Grad Sarajevo	54,2	52,5	55,5	60,0	60,0	56,8	59,5	60,4	61,8	
Ilidža	44,3	46,4	42,4	37,8	37,2	41,5	38,6	36,5	34,4	
Vogošća	0,9	0,7	1,2	1,5	2,2	0,5	0,3	0,3	0,2	
Hadžići	0,0	0,1	0,1	0,1	0,1	0,8	1,2	1,8	3,3	
Ilijaš	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Trnovo	0,5	0,3	0,8	0,6	0,4	0,4	0,4	1,0	0,3	
Kanton Sarajevo	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	

2.3. Ukupan broj turista

Kanton Sarajevo u 2021. godini posjetilo je ukupno 339.370 turista, što je za 20.897 turista više nego 2013. godine kada je Kanton Sarajevo posjetilo 318.473 turista. Broj turista koji su posjetili Kanton u 2021. godini u odnosu na 2013. godinu je za 6,6% veći, a stopa rasta u posmatranom periodu iznosi 0,8%.

Tokom posmatranog perioda najviše turista je boravilo na općini Ilidža, sa tendencijom smanjenja učešća u ukupnom broju turista Kantona sa 43,8% u 2013. godini na 34,8% 2021. godine.

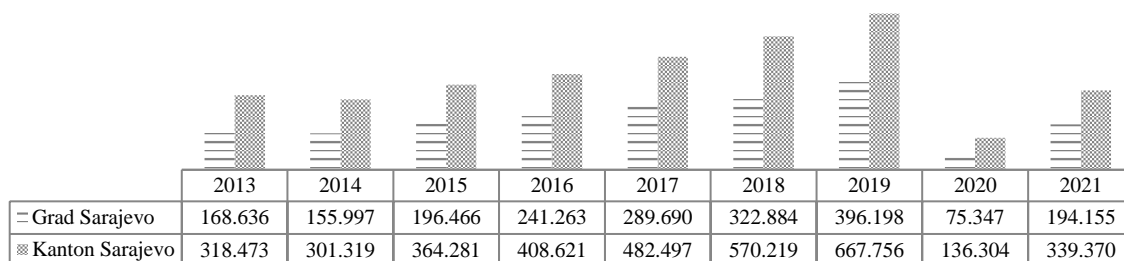
U 2021. godini Grad Sarajevo je posjetilo 194.155 turista što za 15,1% više nego u 2013. godini kada je Grad Sarajevo posjetilo 168.636 turista.

Učešće turista Grada u Kantonu Sarajevo 2021. godine je 57,2% i bilježi povećanje u odnosu na 2013. godinu (53,0%).

Tabela 11. Ukupan broj turista

Općina	Godina									Stopa rasta 2013-2021	Indeks 2021/2013
	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021		
Stari Grad	66.001	67.988	90.075	105.357	122.414	137.043	139.538	24.939	63.143	-0,6	95,7
Centar	33.744	26.489	42.554	66.206	100.160	105.054	148.559	33.932	90.521	13,1	268,3
Novo Sarajevo	48.206	38.373	41.212	40.731	40.044	50.868	51.429	7.942	16.790	-12,4	34,8
Novi Grad	20.685	23.147	22.625	28.969	27.072	30.487	56.672	8.534	23.701	1,7	114,6
Grad Sarajevo	168.636	155.997	196.466	241.263	289.690	322.884	396.198	75.347	194.155	1,8	115,1
Ilidža	139.647	137.101	150.696	150.324	173.074	230.429	249.898	48.454	118.131	-2,1	84,6
Vogošća	5.809	5.258	7.700	10.196	13.503	5.640	4.116	1.281	1.473	-15,8	25,4
Hadžići	689	280	558	396	593	6.293	11.690	8.269	22.843	54,9	3315,4
Ilijaš							12				
Trnovo	3.692	2.683	8.861	6.442	5.637	4.879	5.842	2.953	2.768	-3,5	75,0
Kanton Sarajevo	318.473	301.319	364.281	408.621	482.497	570.219	667.756	136.304	339.370	0,8	106,6

Ukupan broj turista

Graf 6.

Tabela 12. Ukupan broj turista - struktura (%)

Općina	Godina								
	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Stari Grad	20,7	22,6	24,7	25,8	25,4	24,0	20,9	18,3	18,6
Centar	10,6	8,8	11,7	16,2	20,8	18,4	22,2	24,9	26,7
Novo Sarajevo	15,1	12,7	11,3	10,0	8,3	8,9	7,7	5,8	4,9
Novi Grad	6,5	7,7	6,2	7,1	5,6	5,3	8,5	6,3	7,0
Grad Sarajevo	53,0	51,8	53,9	59,0	60,0	56,6	59,3	55,3	57,2
Ilidža	43,8	45,5	41,4	36,8	35,9	40,4	37,4	35,5	34,8
Vogošća	1,8	1,7	2,1	2,5	2,8	1,0	0,6	0,9	0,4
Hadžići	0,2	0,1	0,2	0,1	0,1	1,1	1,8	6,1	6,7
Ilijaš	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Trnovo	1,2	0,9	2,4	1,6	1,2	0,9	0,9	2,2	0,8
Kanton Sarajevo	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

2.3.1 Turisti prema načinu dolaska

U posmatranom periodu stopa rasta domaćih turista prema načinu dolaska iznosila je 6,7%. Broj domaćih turista po načinu dolaska se povećao za 67,5% u 2021. godini u odnosu na 2013. godinu. Stopa rasta stranih turista je negativnih 0,7%, a broj posjeta u odnosu na 2013. se smanjio za 5,4%.

Tabela 13. Turisti po načinu dolaska u Kantonu Sarajevo po godinama

Turisti	Godina									Stopa rasta 2013-2021	Indeks 2021/2013
	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021		
Domaći	52.333	48.276	56.224	57.352	59.850	74.725	89.918	50.786	87.638	6,7	167,5
Strani	266.140	253.043	308.057	351.269	422.647	495.494	577.838	85.518	251.732	-0,7	94,6
Ukupno	318.473	301.319	364.281	408.621	482.497	570.219	667.756	136.304	339.370	0,8	106,6

Tabela 14. Turisti po načinu dolaska u Kantonu Sarajevo po godinama - struktura (%)

Turisti	Godina								
	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Domaći	16,4	16,0	15,4	14,0	12,4	13,1	13,5	37,3	25,8
Strani	83,6	84,0	84,6	86,0	87,6	86,9	86,5	62,7	74,2
Ukupno	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

Učešće domaćih turista u ukupnom broju turista je povećano u 2021. godini i iznosi 25,8%, što je više negu u 2013. godini kada je učešće domaćih turista iznosilo 16,4%. Učešće stranih turista u ukupnom broju se smanjilo sa 83,6% u 2013. godini na 74,2% u 2021. godini.

Tabela 15. Dolasci turista prema vrstama objekata

Vrsta objekta	Godina									Stopa rasta 2013-2021	Indeks 2021/ 2013
	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021		
Hoteli i sličan smještaj	306.045	287.306	340.835	374.494	446.806	530.239	632.716	132.107	330.876	1,0	108,1
Odmarališta i slični objekti	4.589	7.787	14.917	18.894	21.871	25.439	27.172	3.671	5.846	3,1	127,4
Kampovi i prostor za kampovanje	6.692	5.130	5.085	5.243	5.536	8.689	7.541	526	2.648	-10,9	39,6
Ostali smještaj	1.147	1.096	3.444	9.990	8.284	5.852	327	0	0	-100,0	0,0
Ukupno	318.473	301.319	364.281	408.621	482.497	570.219	667.756	136.304	339.370	0,8	106,6

Najveći broj dolazaka u 2021. godini prema vrsti smještajnog objekta bio je u Hotelima i sličnom smještaju (330.876), što je u odnosu na 2013. godinu veće za 8,1%. Dolasci u Odmarališta i slične objekte bilježe povećanje za 27,4% i stopu rasta 3,1%.

Tabela 16. Noćenja turista prema vrstama objekata

Vrsta objekta	Godina									Stopa rasta 2013- 2021	Indeks 2021/ 2013
	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021		
Hoteli i sličan smještaj	595.807	552.528	646.218	750.189	886.049	1.024.832	1.229.479	263.391	773.023	3,3	129,7
Odmarališta i slični objekti	9.023	16.614	31.350	42.263	49.804	58.014	63.144	10.416	20.148	10,6	223,3
Kampovi i prostor za kampovanje	11.534	8.341	8.276	12.139	12.486	16.024	15.817	1.166	7.675	-5,0	66,5
Ostali smještaj	2.343	2.070	7.164	22.570	19.031	13.161	673	0	0	-100,0	0,0
Ukupno	618.707	579.553	693.008	827.161	967.370	1.112.031	1.309.113	274.973	800.846	3,3	129,4

Prema vrsti smještajnog objekta najveći broj noćenja ostvaren je u okviru djelatnosti Hoteli i sličan smještaj sa 773.023 noćenja u 2021. godini, što je za 29,7% više u odnosu na 2013. godinu. Noćenja u Odmaralištima i sličnom smještaju povećana su za preko dva puta u odnosu na 2013. godinu i bilježe stopu rasta od 10,6% za posmatrani period.

3. Noćenja

3.1. Broj noćenja domaćih turista

Tokom 2021. godine zabilježeno je 152.377 noćenja domaćih turista u KS. Najviše noćenja domaćih turista je u općini Ilidža 60.527 i njihovo učešće u ukupnom broju noćenja domaćih turista koji su posjetili Kanton Sarajevo je 39,7%. Od ukupnog broja noćenja koja su ostvarena na području KS, u općini Centar ostvareno je 17,8%, Stari Grad 11,7%, u općini Novo Sarajevo 4,3%, Novom Gradu 6,6% , Trnovu 3,2%, Hadžićima 14,6%, te u Vogošći 2,0%.

U 2013. godini u Kantonu je zabilježeno 101.056 noćenja domaćih turista. Najviše noćenja domaćih turista bilo je u općini Ilidža 39.153 i njihovo učešće u ukupnom broju noćenja domaćih turista koji su posjetili Kanton Sarajevo je 38,7%, a najmanje učešće imale su općine Novi Grad 5,4% i Hadžići sa 1,1%.

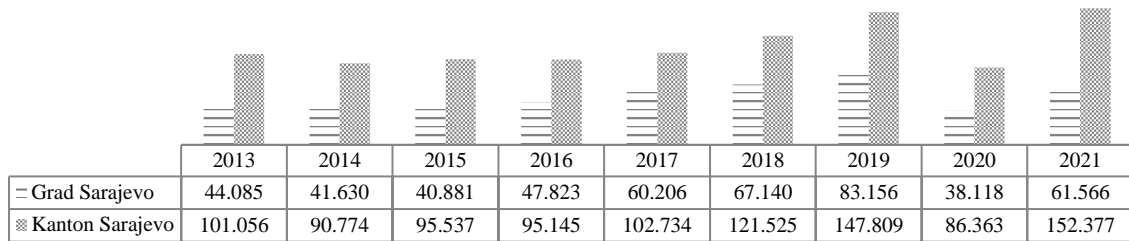
U Kantonu Sarajevo u periodu 2013. do 2021. broj noćenja domaćih turista se povećavao godišnje po prosječnoj stopi od 5,3%. Najveću stopu rasta, u posmatranom periodu, ima općina Hadžići 45,5%. Najmanju prosječnu stopu, odnosno negativnu imaju općine Vogošća (12,3%) i Novo Sarajevo (8,9%). Učešće noćenja domaćih turista Grada u Kantonu Sarajevo 2021. godine je 40,4%, a 2013. godine je bilo 43,6%.

Tabela 17. Broj noćenja domaćih turista

Općina	Godina									Stopa rasta 2013-2021	Indeks 2021/2013
	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021		
Stari Grad	11.436	13.659	14.436	19.741	20.468	22.788	24.043	12.220	17.790	5,7	155,6
Centar	13.310	8.899	8.076	9.704	18.944	21.603	29.939	13.722	27.114	9,3	203,7
Novo Sarajevo	13.907	12.689	12.917	12.745	13.525	13.843	15.198	5.984	6.586	-8,9	47,4
Novi Grad	5.432	6.383	5.452	5.633	7.269	8.906	13.976	6.192	10.076	8,0	185,5
Grad Sarajevo	44.085	41.630	40.881	47.823	60.206	67.140	83.156	38.118	61.566	4,3	139,7
Ilidža	39.153	34.324	32.050	28.140	24.790	38.685	44.399	29.558	60.527	5,6	154,6
Vogošća	8.667	9.715	9.374	9.365	7.777	6.232	5.360	2.924	3.039	-12,3	35,1
Hadžići	1.111	130	571	917	1.234	3.255	7.366	10.941	22.323	45,5	2009,3
Ilijaš						76					
Trnovo	8.040	4.975	12.661	8.900	8.727	6.137	7.528	4.822	4.922	-5,9	61,2
Kanton Sarajevo	101.056	90.774	95.537	95.145	102.734	121.525	147.809	86.363	152.377	5,3	150,8
Prosječna dužina boravka u KS	1,9	1,9	1,7	1,7	1,7	1,6	1,6	1,7	1,7	-1,3	90,0

U 2021. godini prosječna dužina boravka domaćih turista se smanjila na 1,7 noćenja u odnosu na 2013. godinu kad je broj noćenja bio 1,9.

Broj noćenja domaćih turista

Graf 7.

Tabela 18. Broj noćenja domaćih turista - struktura (%)

Općina	Godina									
	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	
Stari Grad	11,3	15,0	15,1	20,7	19,9	18,8	16,3	14,1	11,7	
Centar	13,2	9,8	8,5	10,2	18,4	17,8	20,3	15,9	17,8	
Novo Sarajevo	13,8	14,0	13,5	13,4	13,2	11,4	10,3	6,9	4,3	
Novi Grad	5,4	7,0	5,7	5,9	7,1	7,3	9,5	7,2	6,6	
Grad Sarajevo	43,6	45,9	42,8	50,3	58,6	55,2	56,3	44,1	40,4	
Ilidža	38,7	37,8	33,5	29,6	24,1	31,8	30,0	34,2	39,7	
Vogošća	8,6	10,7	9,8	9,8	7,6	5,1	3,6	3,4	2,0	
Hadžići	1,1	0,1	0,6	1,0	1,2	2,7	5,0	12,7	14,6	
Ilijaš	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,1	0,0	0,0	0,0	
Trnovo	8,0	5,5	13,3	9,4	8,5	5,0	5,1	5,6	3,2	
Kanton Sarajevo	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	

3.2. Broj noćenja stranih turista

U 2021. godini evidentirano je 648.469 noćenja stranih turista na području KS. Najviše noćenja stranih turista je na općini Ilidža 257.804 i njihovo učešće u ukupnom broju noćenja stranih turista koji su posjetili Kanton Sarajevo je 39,8%.

Od ukupnog broja noćenja stranih turista koji su posjetili Kanton Sarajevo u Starom Gradu je 19,1%, Centru je 24,7%, Novom Sarajevu 7,0%, Novom Gradu 4,7%, Hadžićima 4,1%, Trnovu 0,4% i Vogošći 0,2%.

Broj noćenja stranih turista koji su posjetili Kanton Sarajevo u 2021. godini je za 25,3% veći u odnosu na 2013. godinu kada je bilo 517.651 noćenje, a stopa rasta iznosi 2,9%.

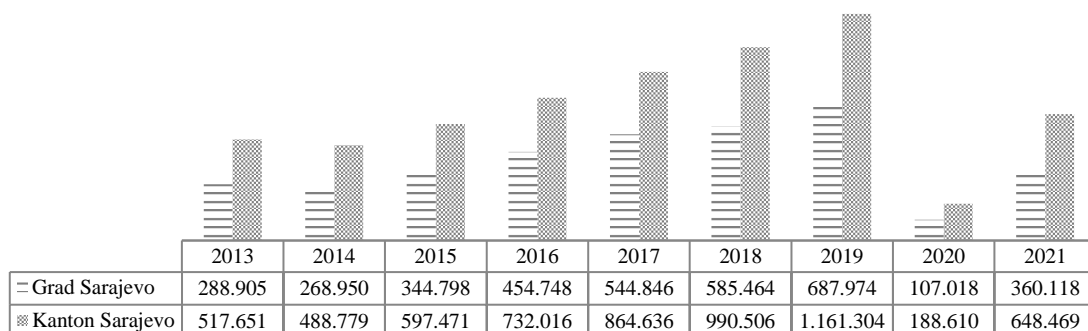
Učešće noćenja stranih turista Grada u Kantonu Sarajevo 2021. godine je 55,5%, i smanjilo se u odnosu na 2013. godine kada je bilo 55,8%.

Tabela 19. Broj noćenja stranih turista

Općina	Godina									Stopa rasta 2013-2021	Indeks 2021/2013
	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021		
Stari Grad	128.347	128.101	174.247	215.348	254.139	275.897	275.547	41.450	123.903	-0,4	96,5
Centar	58.345	48.719	70.414	129.342	189.165	191.871	252.590	45.310	160.082	13,4	274,4
Novo Sarajevo	74.089	64.655	72.962	72.342	68.427	80.444	82.833	11.222	45.451	-5,9	61,3
Novi Grad	28.124	27.475	27.175	37.716	33.115	37.252	77.004	9.036	30.682	1,1	109,1
Grad Sarajevo	288.905	268.950	344.798	454.748	544.846	585.464	687.974	107.018	360.118	2,8	124,6
Ilidža	218.568	210.863	234.890	257.800	295.197	379.262	442.830	73.761	257.804	2,1	118,0
Vogošća	5.155	6.233	10.756	13.251	18.973	7.958	3.475	678	1.020	-18,3	19,8
Hadžići	151	447	986	958	757	12.128	20.443	4.550	26.820	91,1	17761,6
Ilijaš						164	31				
Trnovo	4.872	2.286	6.041	5.259	4.863	5.530	6.551	2.603	2.707	-7,1	55,6
Kanton Sarajevo	517.651	488.779	597.471	732.016	864.636	990.506	1.161.304	188.610	648.469	2,9	125,3
Prosječna dužina boravka u KS	1,9	1,9	1,9	2,1	2,0	2,0	2,0	2,2	2,6	3,6	132,4

U 2021. godini prosječna dužina boravka stranih turista na području Kantona Sarajevo bila je 2,6 noćenja i u odnosu na 2013. godinu se povećala, kad je iznosila 1,9 noćenja.

Broj noćenja stranih turista

Graf 8.

Tabela 20. Broj noćenja stranih turista - struktura (%)

Općina	Godina								
	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Stari Grad	24,8	26,2	29,2	29,4	29,4	27,9	23,7	22,0	19,1
Centar	11,3	10,0	11,8	17,7	21,9	19,4	21,8	24,0	24,7
Novo Sarajevo	14,3	13,2	12,2	9,9	7,9	8,1	7,1	5,9	7,0
Novi Grad	5,4	5,6	4,5	5,2	3,8	3,8	6,6	4,8	4,7
Grad Sarajevo	55,8	55,0	57,7	62,1	63,0	59,1	59,2	56,7	55,5
Ilidža	42,2	43,1	39,3	35,2	34,1	38,3	38,1	39,1	39,8
Vogošća	1,0	1,3	1,8	1,8	2,2	0,8	0,3	0,4	0,2
Hadžići	0,0	0,1	0,2	0,1	0,1	1,2	1,8	2,4	4,1
Ilijaš	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Trnovo	0,9	0,5	1,0	0,7	0,6	0,6	0,6	1,4	0,4
Kanton Sarajevo	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

3.3. Ukupan broj noćenja

Kanton Sarajevo je u 2021. godini evidentirao 800.846 noćenja svih turista, što je za 182.139 noćenja turista više nego 2013. godine, kada je evidentirano 618.707 noćenja turista. Broj noćenja turista u periodu 2013. do 2021. godine se povećavao godišnje po stopi od 3,3%.

Tokom posmatranog perioda najviše noćenja evidentirano je na općini Ilidža i to sa tendencijom smanjenja učešća u ukupnom broju noćenja Kantona sa 41,7% u 2013. na 39,7% u 2021. godini. U 2021. godini najveće učešće noćenja u ukupnom broju noćenja Kantona ima općina Ilidža 39,7%, a najmanje općina Vogošća 0,5%.

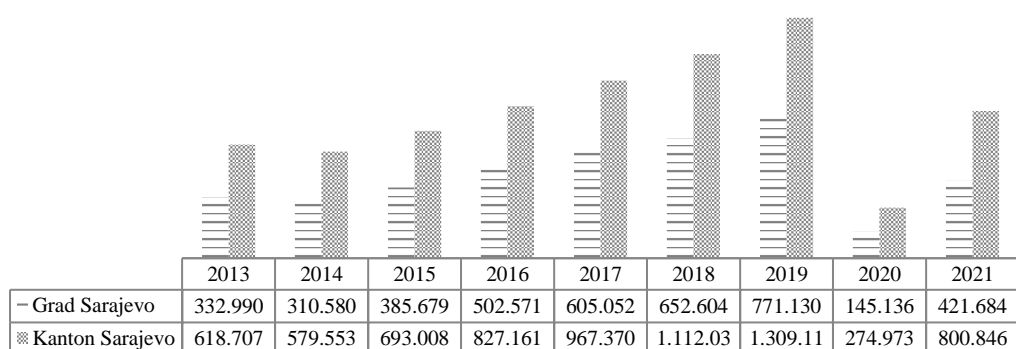
U 2021. godini u Gradu je evidentirano 421.684 noćenja turista što je za 26,6% više nego 2013. kada je zabilježeno 332.990 noćenja turista.

Učešće noćenja turista Grada u Kantonu Sarajevo u 2021. godini je 52,7%, a 2013. godine je bilo 53,8%.

Tabela 21. Ukupan broj noćenja

Općina	Godina									Stopa rasta 2013-2021	Indeks 2021/2013
	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021		
Stari Grad	139.783	141.760	188.683	235.089	274.607	298.685	299.590	53.670	141.693	0,2	101,4
Centar	71.655	57.618	78.490	139.046	208.109	214.826	282.529	59.032	187.196	12,8	261,2
Novo Sarajevo	87.996	77.344	85.879	85.087	81.952	94.287	98.031	17.206	52.037	-6,4	59,1
Novi Grad	33.556	33.858	32.627	43.349	40.384	46.158	90.980	15.228	40.758	2,5	121,5
Grad Sarajevo	332.990	310.580	385.679	502.571	605.052	652.604	771.130	145.136	421.684	3,0	126,6
Ilidža	257.721	245.187	266.940	285.940	319.987	417.947	487.229	103.319	318.331	2,7	123,5
Vogošća	13.822	15.948	20.130	22.616	26.750	14.190	8.835	3.602	4.059	-14,2	29,4
Hadžići	1.262	577	1.557	1.875	1.991	15.383	27.809	15.491	49.143	58,1	3894,1
Ilijaš							31				
Trnovo	12.912	7.261	18.702	14.159	13.590	11.667	14.079	7.425	7.629	-6,4	59,1
Kanton Sarajevo	618.707	579.553	693.008	827.161	967.370	1.112.031	1.309.113	274.973	800.846	3,3	129,4

Ukupan broj noćenja

Graf 9.

Tabela 22. Ukupan broj noćenja – struktura (%)

Općina	Godina								
	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Stari Grad	22,6	24,5	27,2	28,4	28,4	26,9	22,9	19,5	17,7
Centar	11,6	9,9	11,3	16,8	21,5	19,3	21,6	21,5	23,4
Novo Sarajevo	14,2	13,3	12,4	10,3	8,5	8,5	7,5	6,3	6,5
Novi Grad	5,4	5,8	4,7	5,2	4,2	4,2	6,9	5,5	5,1
Grad Sarajevo	53,8	53,6	55,7	60,8	62,5	58,7	58,9	52,8	52,7
Ilidža	41,7	42,3	38,5	34,6	33,1	37,6	37,2	37,6	39,7
Vogošća	2,2	2,8	2,9	2,7	2,8	1,3	0,7	1,3	0,5
Hadžići	0,2	0,1	0,2	0,2	0,2	1,4	2,1	5,6	6,1
Ilijaš	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Trnovo	2,1	1,3	2,7	1,7	1,4	1,0	1,1	2,7	1,0
Kanton Sarajevo	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

Tabela 23. Broj noćenja turista po načinu dolaska u Kantonu Sarajevo po godinama

Turisti	Godina									Stopa rasta 2013-2021	Indeks 2021/2013
	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021		
Domaći	101.056	90.774	95.537	95.145	102.734	121.525	147.809	86.363	152.377	5,3	150,8
Strani	517.651	488.779	597.471	732.016	864.636	990.506	1.161.304	188.610	648.469	2,9	125,3
Ukupno	618.707	579.553	693.008	827.161	967.370	1.112.031	1.309.113	274.973	800.846	3,3	129,4

Broj noćenja domaćih turista po načinu dolaska za posmatrani period imao je stopu rasta od 5,3% i u odnosu na 2013. godinu povećan je za 50,8%. Stopa rasta kod stranih turista za posmatrani period je 2,9% i u odnosu na 2013. godinu povećan je za 25,3%.

Gledano na nivou cijelog Kantona Sarajevo ukupan broj noćenja stranih i domaćih turista povećavao se godišnje po stopi od 3,3% i u 2021. godini se povećao za 29,4% u odnosu na 2013. godinu.

Tabela 24. Broj noćenja turista po načinu dolaska u Kantonu Sarajevo po godinama – struktura (%)

Turisti	Godina								
	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Domaći	16,3	15,7	13,8	11,5	10,6	10,9	11,3	31,4	19,0
Strani	83,7	84,3	86,2	88,5	89,4	89,1	88,7	68,6	81,0
Ukupno	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

Kolika je popularnost neke zemlje kao turističkog odredišta, mjeri se brojem posjeta stranih državljana, odnosno dolazak stranih turista. Dolasci stranih turista prema zemlji prebivališta prikazuju da je u 2021. godini najveći broj turista bio iz Ujedinjenih Arapskih Emirata (UAE), čak 39.093 dolazaka, dok od 2013. do 2015. godine nije zabilježen dolazak turista iz UAE.

Broj turista iz Saudijske Arabije je 26.014 i bilježi najveće povećanje u odnosu na 2013. godinu, preko 12 puta, sa stopom rasta od 36,6% za posmatrani period.

Drastično smanjenje bilježi dolazak turista iz Južne Koreje, gdje je u 2021. godini zabilježen samo 74 dolaska, što je manje za 99,1% u odnosu na 2013. godinu.

Tabela 25. Dolasci turista prema zemljama prebivališta

Zemlja	Godina									Stopa rasta 2013-2021	Indeks 2021/2013
	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021		
Hrvatska	43.466	35.301	38.086	33.546	39.243	48.743	59.161	18.590	19.883	-9,3	45,7
Srbija	15.182	11.950	13.234	14.903	17.826	20.709	25.507	12.503	24.665	6,3	162,5
UAE				27.338	25.846	28.774	26.158	8.750	39.093		
Turska	48.827	37.623	52.465	55.338	62.724	57.881	47.080	4.984	15.896	-13,1	32,6
Kina	3.521	3.893	4.882	5.014	16.394	35.454	63.627	3.318	986	-14,7	28,0
Crna Gora	3.846	3.962	4.056	4.686	6.359	7.830	9.226	3.289	8.757	10,8	227,7
SAD	6.737	8.721	12.504	14.733	17.875	19.446	23.484	3.163	8.960	3,6	133,0
Slovenija	20.786	17.341	17.117	17.141	20.067	24.469	26.767	3.057	7.128	-12,5	34,3
Njemačka	9.798	10.791	11.689	11.738	15.319	20.170	23.566	2.758	11.880	2,4	121,2
Austrija	8.473	8.364	7.834	8.466	9.556	11.243	12.037	1.612	6.557	-3,2	77,4
Kuvajt	6.596	6.505	8.961	11.729	8.497	6.850	7.216	1.450	9.251	4,3	140,3
S. Arabija	2.143	3.172	6.140	11.576	15.450	21.145	47.538	1.306	26.014	36,6	1213,9
Italija	9.010	8.459	9.780	10.003	10.481	13.477	16.679	1.229	2.914	-13,2	32,3
Velika Britanija	5.032	5.188	6.001	5.698	7.306	8.842	9.550	1.198	3.282	-5,2	65,2
Nizozemska	3.562	3.201	3.976	4.793	5.233	6.360	7.004	1.193	3.846	1,0	108,0
Švedska	3.548	4.148	3.822	4.769	6.363	6.659	7.415	947	3.306	-0,9	93,2
Francuska	4.884	4.873	5.643	4.835	5.419	6.511	6.222	829	3.633	-3,6	74,4
Oman					9.689	8.126	7.441	584	5.124		
Mađarska	3.518	3.225	3.670	3.646	4.895	6.998	8.592	429	2.516	-4,1	71,5
Poljska	5.505	4.135	6.645	5.675	6.890	8.396	7.886	375	2.547	-9,2	46,3
Španija	4.202	5.761	5.478	4.051	5.670	6.508	7.736	368	1.650	-11,0	39,3
Japan	2.261	2.738	4.349	3.595	3.548	4.126	3.950	351	200	-26,2	8,8
Južna Koreja	8.555	15.868	13.708	12.891	10.481	7.001	3.198	64	74	-44,8	0,9
Ostale	46.688	47.824	68.017	75.105	91.516	109.776	120.798	13.171	43.570	-0,9	93,3
UKUPNO	266.140	253.043	308.057	351.269	422.647	495.494	577.838	85.518	251.732	-0,7	94,6

U strukturi noćenja stranih turista najviše noćenja ostvarili su turisti iz Ujedinjenih Arapskih Emirata (UAE) čak 130.717 i u posljednjih godina bilježi povećanje iz godine u godinu. Dolasci turista iz Saudijske Arabije za posmatrani period imaju najveću stopu rasta 34,3% i broj turista u 2021. godini u odnosu na 2013. godinu se povećao za više od 10 puta. Južna Koreja bilježi najveće smanjenje dolazaka turista u 2021. godini gdje je smanjen broj dolazaka u odnosu na 2013. godinu za 98,5% sa negativnom stopom rasta od 40,7%.

Tabela 26. Noćenja turista prema zemljama prebivališta

Zemlja	Godina									Stopa rasta 2013-2021	Indeks 2021/2013
	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021		
Hrvatska	74.077	60.491	63.458	56.921	69.219	87.483	104.312	37.669	40.480	-7,3	54,6
Srbija	26.914	22.694	23.668	26.290	32.067	37.276	45.845	23.863	47.301	7,3	175,7
UAE				86.593	86.111	96.692	83.960	24.643	130.717		
Turska	94.552	67.247	95.607	94.281	103.482	94.493	80.440	9.802	34.604	-11,8	36,6
Kina	4.451	5.808	6.488	7.092	19.615	41.528	78.732	5.603	4.669	0,6	104,9
Crna Gora	7.345	7.115	7.231	9.253	11.767	13.775	16.073	6.123	17.675	11,6	240,6
SAD	15.975	21.711	27.713	32.936	39.885	43.106	50.388	6.217	19.657	2,6	123,0
Slovenija	34.037	27.532	26.631	27.856	31.964	38.606	44.850	6.009	13.812	-10,7	40,6
Njemačka	19.475	22.235	23.752	24.593	32.225	40.734	48.644	5.732	29.958	5,5	153,8
Austrija	13.976	14.269	12.821	14.337	16.761	20.481	22.356	3.342	13.166	-0,7	94,2
Kuvajt	30.278	25.907	32.779	44.607	34.805	27.096	26.904	6.719	40.597	3,7	134,1
S. Arabija	7.087	8.480	16.491	32.806	46.087	59.176	124.662	4.444	74.834	34,3	1055,9
Italija	17.050	16.335	18.954	19.404	21.729	27.039	39.132	2.564	6.037	-12,2	35,4
Velika Britanija	11.101	11.416	13.379	12.560	17.424	20.531	22.438	3.005	8.819	-2,8	79,4
Nizozemska	8.059	7.426	8.451	10.862	8.330	13.277	14.812	2.608	9.185	1,6	114,0
Švedska	8.525	9.611	9.242	10.783	15.161	15.962	16.717	2.130	8.038	-0,7	94,3
Francuska	8.987	9.427	10.309	9.217	10.741	12.058	12.822	1.976	8.047	-1,4	89,5
Oman					27.622	22.486	19.644	1.543	14.301		
Mađarska	6.622	5.306	5.978	5.849	8.523	11.281	14.388	835	5.090	-3,2	76,9
Poljska	8.003	6.836	8.715	7.894	9.780	11.910	12.551	998	4.105	-8,0	51,3
Španija	6.682	8.992	7.898	6.554	9.119	9.976	12.692	888	3.071	-9,3	46,0
Japan	3.713	4.376	6.012	4.784	11.352	5.238	5.532	605	583	-20,7	15,7
Južna Koreja	9.430	17.573	15.665	14.285	11.460	7.495	3.703	116	145	-40,7	1,5
Ostale	101.312	107.992	156.229	172.259	189.407	232.807	259.707	31.176	113.578	1,4	112,1
UKUPNO	517.651	488.779	597.471	732.016	864.636	990.506	1.161.304	188.610	648.469	2,9	125,3

Uticaj pandemije COVID-19 imao je za posljedicu veliki pad dolaska stranih turista u 2020. i 2021. godini u odnosu na prethodne godine.

U 2019. godini broj posjeta stranih turista bio je 577.838, dok je u 2020. i 2021. godini zabilježeno smanjenje za čak 85,2%, odnosno 56,4%.

U 2019. godini najviše posjeta bilježe turisti iz Kine (63.627) i Hrvatske (59.161). U 2021. godini broj dolazaka turista iz Kine se smanjio za čak 98,5% u odnosu na 2019. godinu (period prije pandemije).

U posmatranom periodu najviše dolazaka bilježe turisti iz Turske, Hrvatske i Srbije.

4. Iskorištenost kapaciteta i prosječna dužina boravka

U Kantonu Sarajevu je u 2021. godini iskorištenost kapaciteta (odnos broja noćenja i smještajnih kapaciteta u toku jedne godine) iznosila 18,0%. Na području općine Hadžići najviše je iskorištenih kapaciteta, 36,6% u 2021. godini, a najmanje u općini Vogošća 5,3%.

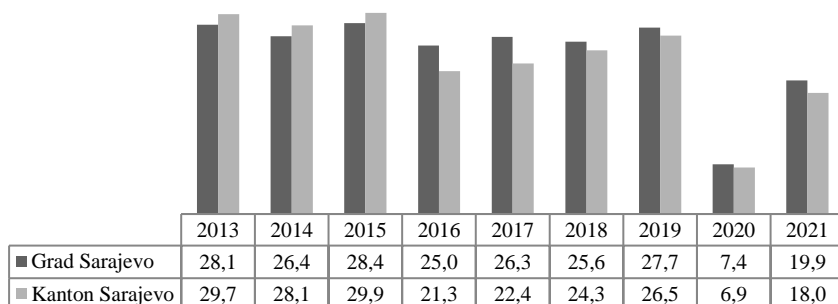
U Kantonu Sarajevo iskorištenost smještajnih kapaciteta 2013. godini bila je 29,7%. Tokom posmatranog perioda iskorištenost kapaciteta u Kantonu ima tendenciju pada po prosječnoj stopi od negativnih 6,1%.

U odnosu na 2013. godinu iskorištenost kapaciteta u Gradu Sarajevo se smanjila sa 28,1% na 19,9% u 2021. godini.

Tabela 27. Iskorištenost kapaciteta u %

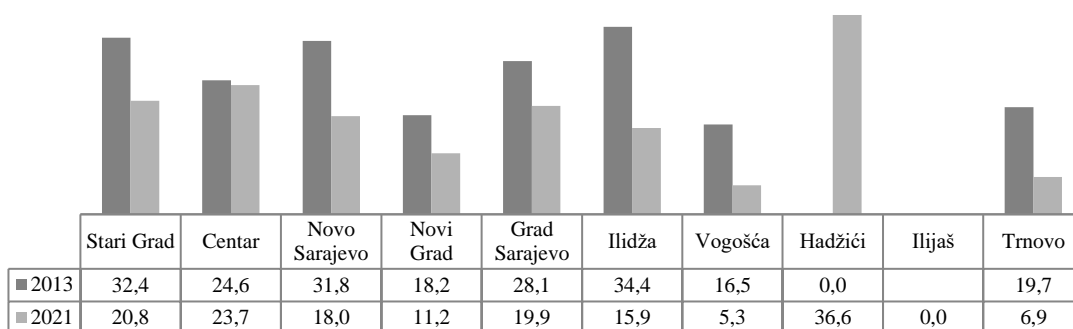
Općina	Godina									Stopa rasta 2013-2021
	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	
Stari Grad	32,4	34,1	28,6	26,0	25,9	28,6	28,9	9,7	20,8	-5,4
Centar	24,6	19,9	34,5	25,5	32,9	25,5	30,7	7,8	23,7	-0,5
Novo Sarajevo	31,8	27,0	31,5	29,3	28,3	31,8	23,9	5,4	18,0	-6,9
Novi Grad	18,2	18,4	16,3	16,3	12,7	12,5	21,9	4,5	11,2	-5,9
Grad Sarajevo	28,1	26,4	28,4	25,0	26,3	25,6	27,7	7,4	19,9	-4,3
Ilidža	34,4	31,0	36,7	17,4	18,2	23,4	25,7	6,0	15,9	-9,2
Vogošća	16,5	48,5	19,2	19,8	23,4	20,2	11,4	4,7	5,3	-13,2
Hadžići			6,3	7,6	2,3	16,8	28,2	13,9	36,6	
Ilijaš										
Trnovo	19,7	11,1	18,1	13,7	21,3	15,0	17,9	7,9	6,9	-12,3
Kanton Sarajevo	29,7	28,1	29,9	21,3	22,4	24,3	26,5	6,9	18,0	-6,1

Iskorištenost turističkih kapaciteta Kantona Sarajevo i Grada Sarajeva po godinama u %

Graf 10.

Iskorištenost turističkih kapaciteta po općinama u 2013. i 2021. godini, u %

Graf 11.

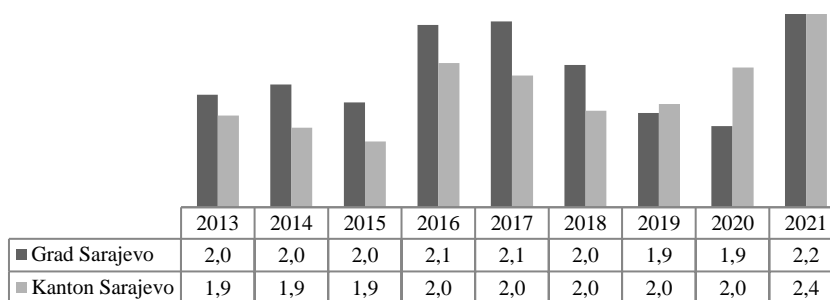
U 2021. godini prosječna dužina boravka turista (odnos broja noćenja i broja turista) u Kantonu Sarajevo je 2,4, a u Gradu Sarajevu 2,2 dana.

Dužina boravka u općinama kreće se od 1,7 u Novom Gradu do 3,1 dana u općini Novo Sarajevo.

Tabela 28. Prosječna dužina boravka turista, dana

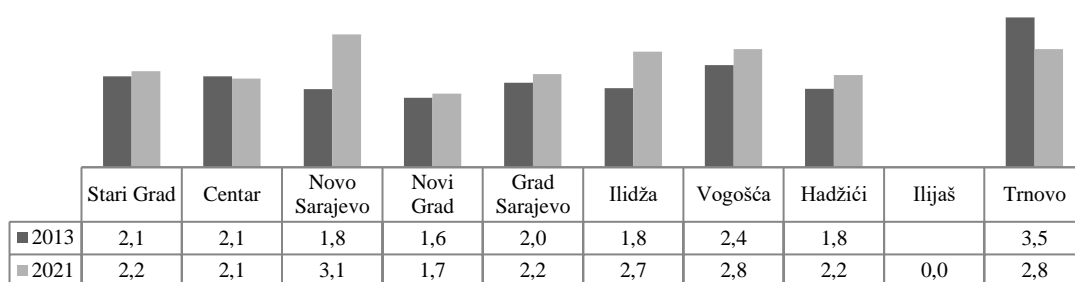
Općina	Godina									Stopa rasta 2013-2021
	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	
Stari Grad	2,1	2,1	2,1	2,2	2,2	2,2	2,1	2,2	2,2	0,7
Centar	2,1	2,2	1,8	2,1	2,1	2,0	1,9	1,7	2,1	-0,3
Novo Sarajevo	1,8	2,0	2,1	2,1	2,0	1,9	1,9	2,2	3,1	6,8
Novi Grad	1,6	1,5	1,4	1,5	1,5	1,5	1,6	1,8	1,7	0,7
Grad Sarajevo	2,0	2,0	2,0	2,1	2,1	2,0	1,9	1,9	2,2	1,2
Ilidža	1,8	1,8	1,8	1,9	1,8	1,8	1,9	2,1	2,7	4,8
Vogošća	2,4	3,0	2,6	2,2	2,0	2,5	2,1	2,8	2,8	1,9
Hadžići	1,8	2,1	2,8	4,7	3,4	2,4	2,4	1,9	2,2	2,0
Ilijaš							2,6			
Trnovo	3,5	2,7	2,1	2,2	2,4	2,4	2,4	2,5	2,8	-2,9
Kanton Sarajevo	1,9	1,9	1,9	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0	2,4	2,5

Prosječna dužina boravka Kantona Sarajevo i Grada Sarajevo, u %

Graf 12.

Prosječna dužina boravka po općinama za 2013. i 2021. godinu, u %

Graf 13.

5. Uporedni pokazatelji

Uporedni pokazatelji stopa rasta Kantona Sarajevo od 2013. do 2021. po obrađenim obilježjima turizma u ovoj informaciji pokazuju da je većina parametara povećana. Najbrže je rastao broj ležaja 10,0% i broj poslovnih jedinica 7,5%. Broj turista i broj noćenja imaju stopu rasta 0,8%, odnosno 3,3%.

Stopa rasta broja poslovnih jedinica od 2013-2021. najveća je u općini Trnovo 12,1%, te u općini Vogošća 9,1%. Najmanju stopu rasta broja poslovnih jedinica imaju općine Novi Grad i Novo Sarajevo. Najveću stopu rasta broja soba imala je općina Centar 11,6% i Novi Grad 9,8%, a najmanju stopu rasta u posmatranom periodu, imaju općine Novo Sarajevo i Vogošća.

Općina Centar u periodu 2013-2021. bilježi najveću stopu rasta broja ležaja, 13,3%, kao i općina Ilidža 13,1%. Najmanju stopu rasta i to negativnu ima općina Vogošća 1,2%.

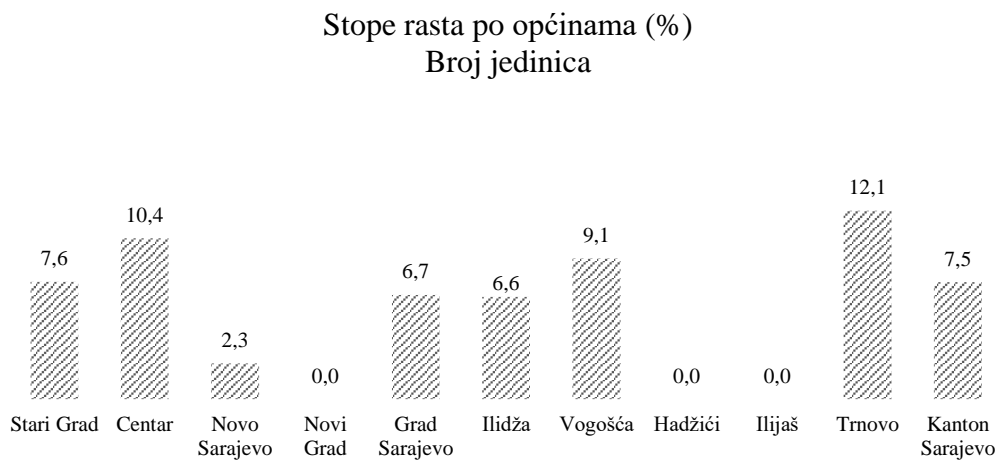
Broj turista u periodu 2013-2021. najbrže je rastao u općini Hadžići 54,9% i u općini Centar 13,1%. Najmanju stopu rasta broja turista, odnosno negativnu imala je općina Vogošća 15,8%.

Stopa rasta broja noćenja je najveća u općini Hadžići 58,1, dok je najmanju stopu rasta u broju noćenja, odnosno negativnu stopu imala općina Vogošća 14,2%.

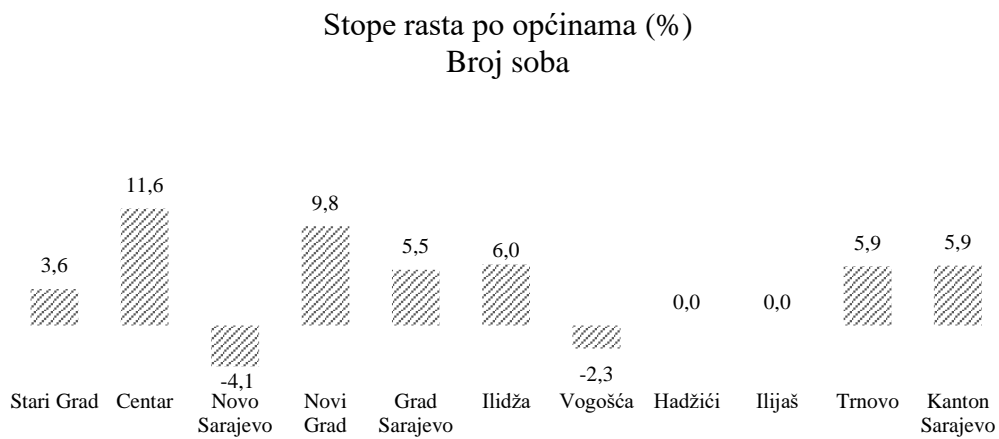
Tabela 29. Stope rasta pokazatelja turizma od 2013. do 2021., u %

Općina	broj jedinica	broj soba	broj ležaja	broj turista	broj noćenja
Stari Grad	7,6	3,6	5,8	-0,6	0,2
Centar	10,4	11,6	13,3	13,1	12,8
Novo Sarajevo	2,3	-4,1	0,5	-12,4	-6,4
Novi Grad	0,0	9,8	8,9	1,7	2,5
Grad Sarajevo	6,7	5,5	7,6	1,8	3,0
Ilidža	6,6	6,0	13,1	-2,1	2,7
Vogošća	9,1	-2,3	-1,2	-15,8	-14,2
Hadžići				54,9	58,1
Ilijaš					
Trnovo	12,1	5,9	6,8	-3,5	-6,4
Kanton Sarajevo	7,5	5,9	10,0	0,8	3,3

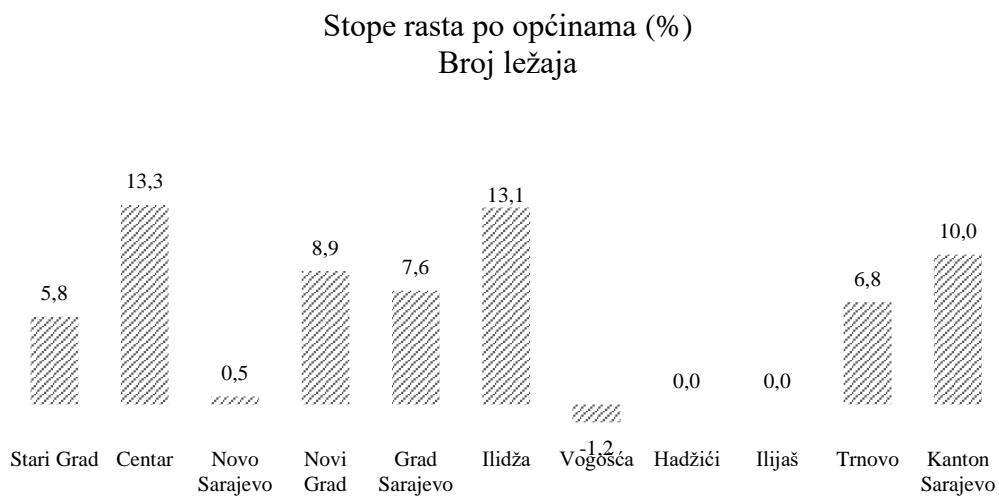
5.1. Uporedni pregled stopa rasta pokazatelja turizma

Graf 14.

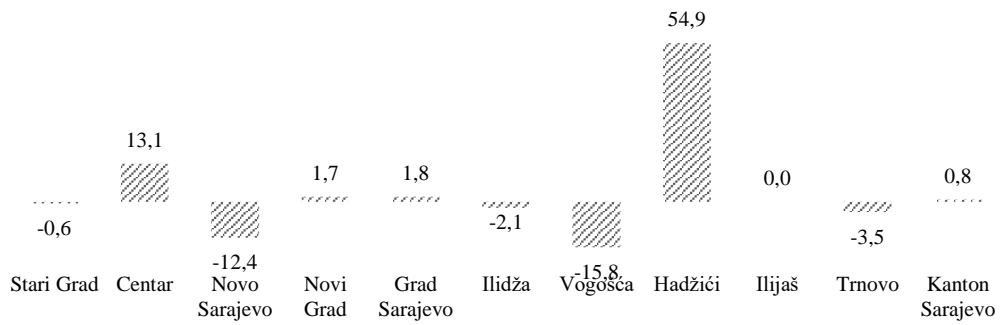

Graf 15.

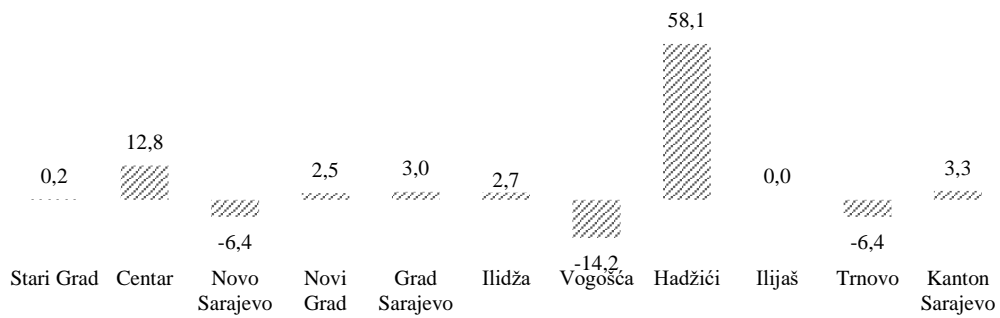
Graf 16.

Stope rasta po općinama (%)
Broj turista

Graf 17.

Stope rasta po općinama (%)
Broj noćenja

Graf 18.

6. Ocjena 2021.

Pokazatelji o turizmu na području Kantona od 2013. godine općenito pokazuju negativne tendencije čemu je u velikoj mjeri doprinijela i pandemija virusa COVID-19 koja je eskalirala u 2020. godini.

Na području Kantona Sarajevo, krajem 2021. godine, postoji **118 poslovnih jedinica** sa smještajnim kapacitetima, što je za 25,5% više poslovnih jedinica nego 2020. godine. Najviše je poslovnih jedinica u općinama Stari Grad (43), Ilidža (25) i Centar (22). U periodu od 2013. do 2021. najveći rast poslovnih jedinica evidentiran je u općini Trnovo 12,1%, odnosno 2,5 puta više u 2021. godini u odnosu na 2013. godinu.

Smještajni kapaciteti raspoložu sa **5.268 soba**, što je za 9,5% više nego 2020. godine. Povećanje u 2021. u odnosu na prethodnu godinu imaju sve općine na području Kantona Sarajevo, izuzev općine Novo Sarajevo gdje je zabilježeno smanjenje od 11,4%.

U smještajnim kapacitetima ima **12.192 ležaja**, odnosno 12,1% više nego prethodne godine. Povećanje broja ležaja u 2021. u odnosu na prethodnu godinu imaju sve općine na području Kantona Sarajevo, osim općine Novo Sarajevo gdje je zabilježeno smanjenje.

U 2021. godini Kanton Sarajevo posjetilo je **87.638 domaćih turista**, što je za 72,6% više u odnosu na 2020. godinu. Rast bilježe sve općine Kantona, osim općine Trnovo koja bilježi smanjenje u odnosu na prethodnu godinu.

Kanton Sarajevo posjetilo je **251.732 stranih turista**, što je skoro 3 puta više nego prethodne godine. Značajno povećanje stranih turista u 2021. godini je u općini Hadžići. Smanjenje broja stranih turista u odnosu na prethodnu godinu zabilježeno je samo u općini Trnovo. U 2021. godini Grad Sarajevo je posjetilo preko 3 puta više stranih turista nego prethodne godine.

Kanton Sarajevo u 2021. godini posjetilo je ukupno **339.370 turista**, što je više za skoro 2,5 puta nego prethodne godine. Povećanje ukupnog broja turista u 2021. godini u odnosu na prethodnu godinu zabilježeno je u svim općinama Kantona Sarajevo, osim općine Trnovo.

Domaći turisti ostvarili su u 2021. godini **152.377 noćenja**, što je manje za 76,4% više nego 2020. godine. Povećanje broja noćenja domaćih turista u 2021. godini zabilježeno je u svim općinama Kantona.

U 2021. godini prosječna dužina boravka domaćih turista ostala je ista kao i prethodne godine I iznosi 1,7.

Strani turisti ostvarili su 648.469 noćenja, što je za preko 3 puta više nego 2020. godine. Povećanje broja noćenja stranih turista u 2021. godini u odnosu na prethodnu godinu je zabilježeno u svim općinama Kantona Sarajevo.

U 2021. godini prosječna dužina boravka stranih turista na području Kantona Sarajevo bila je 2,6 noćenja i blago je povećana u odnosu na 2020. godinu.

U 2021. godini u odnosu na 2020. učešće stranih turista u ukupnom broju noćenja se povećalo sa 68,6% na 81,0%.

Turisti u 2021. godini su ostvarili **ukupno 800.846 noćenja** u Kantonu Sarajevo, što je skoro 3 puta više nego 2020. godine. U 2021. godini sve općine Kantona Sarajevo bilježe povećanje ukupnog broja noćenja turista u odnosu na 2020. godinu.

Dolasci stranih turista prema zemlji prebivališta prikazuju da je u 2021. godini najveći broj turista bio iz Ujedinjenih Arapskih Emirata (UAE), čak 39.093 dolazaka, dok od 2013. do 2015. godine nije zabilježen dolazak turista iz UAE.

U strukturi noćenja stranih turista najviše noćenja ostvarili su turisti iz Ujedinjenih Arapskih Emirata (UAE) čak 130.717 i u posljednjih godina bilježi povećanje iz godine u godinu.

Uticaj pandemije COVID-19 imao je za posljedicu veliki pad dolaska stranih turista u 2020. i 2021. godini u odnosu na prethodne godine.

U Kantonu Sarajevo u 2021. godini **iskorištenost kapaciteta iznosila je 18,0%** i veća je od iskorištenosti u 2020. kada je iznosila 6,9%. Povećanje iskorištenosti kapaciteta u odnosu na prethodnu godinu zabilježeno je u svim općinama Kantona Sarajevo, osim općine Trnovo.

U 2021. godini **prosječna dužina boravaka turista** u Kantonu Sarajevo je **2,4 dana** i u odnosu na prethodnu godinu je povećana za 17,0%. Posmatrano po općinama, u svim općinama prosječna dužina boravka turista je povećana u odnosu na prethodnu godinu, osim u općinama Novi Grad i Vogošća gdje je došlo do smanjenja prosječne dužine boravka turista.

Pregled tabela

Tabela 1. Broj smještajnih kapaciteta (poslovnih jedinica).....	5
Tabela 2. Smještajni kapaciteti (poslovne jedinice) - struktura (%).....	6
Tabela 3. Broj soba	6
Tabela 4. Broj soba - struktura (%)	7
Tabela 5. Broj ležaja	8
Tabela 6. Broj ležaja - struktura (%)	8
Tabela 7. Broj domaćih turista	9
Tabela 8. Broj domaćih turista - struktura (%).....	10
Tabela 9. Broj stranih turista	10
Tabela 10. Broj stranih turista - struktura (%).....	11
Tabela 11. Ukupan broj turista.....	12
Tabela 12. Ukupan broj turista - struktura (%)	12
Tabela 13. Turisti po načinu dolaska u Kantonu Sarajevo po godinama	13
Tabela 14. Turisti po načinu dolaska u Kantonu Sarajevo po godinama - struktura (%).....	13
Tabela 15. Dolasci turista prema vrstama objekata.....	13
Tabela 16. Noćenja turista prema vrstama objekata.....	13
Tabela 17. Broj noćenja domaćih turista.....	14
Tabela 18. Broj noćenja domaćih turista - struktura (%)	15
Tabela 19. Broj noćenja stranih turista.....	16
Tabela 20. Broj noćenja stranih turista - struktura (%)	16
Tabela 21. Ukupan broj noćenja	17
Tabela 22. Ukupan broj noćenja – struktura (%)	18
Tabela 23. Broj noćenja turista po načinu dolaska u Kantonu Sarajevo po godinama.....	18
Tabela 24. Broj noćenja turista po načinu dolaska u Kantonu Sarajevo po godinama – struktura (%).....	18
Tabela 25. Dolasci turista prema zemljama prebivališta	19
Tabela 26. Noćenja turista prema zemljama prebivališta.....	20
Tabela 27. Iskorištenost kapaciteta u %	21
Tabela 28. Prosječna dužina boravka turista, dana	22
Tabela 29. Stope rasta pokazatelja turizma od 2013. do 2021., u %	23

Pregled grafova

Graf 1. Broj smještajnih kapaciteta (poslovnih jedinica).....	5
Graf 2. Broj soba.....	7
Graf 3. Broj ležaja.....	8
Graf 4. Broj domaćih turista	9
Graf 5. Broj stranih turista	11
Graf 6. Ukupan broj turista	12
Graf 7. Broj noćenja domaćih turista	15
Graf 8. Broj noćenja stranih turista.....	16
Graf 9. Ukupan broj noćenja.....	17
Graf 10. Iskorištenost turističkih kapaciteta Kantona Sarajevo i Grada Sarajeva po godinama	21
Graf 11. Iskorištenost turističkih kapaciteta po općinama u 2013. i 2021. godini	22
Graf 12. Prosječna dužina boravka Kantona Sarajevo i Grada Sarajevo	22
Graf 13. Prosječna dužina boravka po općinama za 2013. i 2021. godinu	23
Graf 14. Stope rasta po općinama Broj jedinica.....	24
Graf 15. Stope rasta po općinama Broj soba.....	24
Graf 16. Stope rasta po općinama Broj ležaja.....	24
Graf 17. Stope rasta po općinama Broj turista	25
Graf 18. Stope rasta po općinama Broj noćenja.....	25